2. Воронцова, Т.В., Моделирование и технологическое обеспечение ресурса профессиональной образовательной среды / Т.В. Воронцова, Е.Ю. Ибатуллина // Теоретические и прикладные проблемы АПК – 2015. – № 1 (22). С. 59-62.
3. Пащенко, О.И. Информационные технологии в образовании: Учебно-методическое пособие / О.И. Пащенко – Нижневартовск: Изд-во Нижневартовского гос. ун-та, 2013. – 227 с.

Стаття розглядає етапи і значення інформатизації системи освіти. На пострадянському просторі цей процес починається з 1970-х років і включає ряд етапів. Впровадження інформаційних принципів має важливе соціально-економічне і соціокультурне значення, так як з'являється можливість застосування нових освітніх методів, що робить освіту доступною для широких соціальних верств.

***Ключові слова**: інформатизація, освіта, етапи, значення, нові можливості.*

The article examines the stages and the importance informatization of education system. In the post-Soviet space, this process begins in the 1970s and includes several stages. The introduction of information principles has an important socio-economic and sociocultural significance, as it becomes possible to apply new educational methods, which makes education accessible to broad social layers

***Keywords**: informatization, education, stages, values, new possibilities.*

УДК 316.77+378 **Н.І. Маєі**

ІТ-КОМПАНІЇ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ: ВПРОВАДЖЕННЯ ІТ-ПРОДУКТІВ

Подано робочі матеріали лекційних занять, які пройшли апробацію в студентській аудиторії. Автор сподівається на зацікавленість досвідчених викладачів споріднених кафедр щодо обговорення проблемного питання.

***Ключові слова**: ІТ-галузь, ІТ-інфраструктура, ІТ-компанія, ІТ-послуги, ІТ-продукти, видова класифікація ІТ-продуктів.*

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності Одеського національного політехнічного університету здійснює навчальний процес за спеціальністю 029 – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», в межах якої спеціалізація «Документознавство та інформаційна діяльність» передбачає викладання на 5 курсі дисципліни «Документно-інформаційне забезпечення управління» («ДІЗУ»), яка відіграє важливу роль в підготовці висококваліфікованих фахівців документаційної сфери, галузі інформації та інформаційних технологій, апарату управління. Колектив кафедри намагається здійснювати системний підхід щодо організації викладання фахових дисциплін за рівнем межпредметної інтеграції, чим й обумовлено пропозицію включити до навчальної програми дисципліни «ДІЗУ» лекційних та практичних занять в рамках такої тематики: «Становлення та розвиток ІТ-галузі в Україні»; «Діяльність ІТ-компаній в Україні та зарубіжжі»; «Сучасні ІТ-технології»; «Видова класифікація ІТ-продуктів» та ін.

Автором пропонуються робочі матеріали лекційних занять, що пройшли апробацію в аудиторії й стали поштовхом для проведення дипломного дослідження освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст». Автор сподівається на зацікавленість споріднених кафедр та запрошує колег до обговорення цього питання.

В інформаційному суспільстві комунікаційні процеси суттєво трансформуються відповідно до форм і засобів передачі інформації завдяки використанню інформаційних технологій та Інтернет-комунікацій, впливаючи на оперативність обміну інформацією та оптимальне її використання. Така ситуація сприяє підвищенню значення інформаційних установ, діяльність яких спрямована на здійснення управління інформаційними процесами в системах соціальних комунікацій; на інтегрування до комунікаційно-інформаційного середовища та стимулювання входження до нього кожного суб'єкта інформаційного суспільства. Розвиток установ інформаційної сфери діяльності у XXI ст. відкрив нові можливості для обробки, зберігання та передачі великих масивів інформації, управління територіально-розподіленими інформаційними ресурсами, створення комплексної, гнучкої та зручної ІТ-інфраструктури підприємства з високим рівнем інформаційної безпеки. Проте, на сьогодні, існує проблема виявлення критеріїв ефективності діяльності інформаційних установ та оцінки якості їх продуктів як на загальнодержавному, так і

на регіональному рівнях. Тому для вирішення цієї проблеми актуальним є дослідження діяльності ІТ-компаній, зокрема Одеського регіону, та продуктів, які вони впроваджують на український ринок.

На сьогоднішній день Одеська область за індексом рівня проникнення ІТ в життєдіяльність суспільства по регіонах України (RITS - Research Information Technology Solutions) посідає третє місце [4]. Цей показник зумовлює наявність значної кількості ІТ-компаній, основна мета яких полягає у задоволенні інформаційних потреб громадян. Високий рівень інформатизації дає змогу регіону не лише активно використовувати та впроваджувати новітні інформаційні технології, а й створювати власний ринок ІТ-послуг.

Найактивнішими споживачами ІТ-послуг є представники сфери бізнесу. У зв'язку з націленістю сучасного бізнесу на індивідуального споживача, який більшу частину свого вільного часу проводить в Інтернеті, зокрема, у соціальних мережах, виникає потреба у розробці сайтів, лендінгів, інформаційних порталів, Інтернет-магазинів і, навіть, соціальних мереж.

Досить важливе значення для підприємців мають послуги, пов'язані з установкою, налаштуванням та подальшим обслуговуванням систем автоматизації виробництва, електронного документообігу, програмного та антивірусного програмного забезпечення.

Високий розвиток ІТ-галузі Одеського регіону дозволяє для кожного підприємства індивідуально розробити чи підібрати ІТ-рішення, оптимізувати апаратне забезпечення, спроектувати та реалізувати комп'ютерні та телефонні мережі, організувати і забезпечити віддалені робочі місця, надати власні сервери з налаштуванням під замовника, розміщувати їх на власних площадках, забезпечити віртуальними серверами, модернізувати ІТ-інфраструктуру, провести аудит інформаційної безпеки тощо.

У зв'язку з різноманіттям ІТ-компаній та ІТ-послуг, що ними надаються, виникає потреба їх систематизації та класифікації (див. табл.).

З огляду на дану класифікацію можемо констатувати: незважаючи на те, що ІТ-галузь в Україні активно почала розвиватися лише 10-15 років тому, проте, вже можна чітко визначити вид діяльності будь-якої ІТ-компанії, її місце на ринку, напрямки діяльності, види ІТ-послуг та продуктів.

Загальна класифікація ІТ-компаній

Класифікаційна ознака	Вид підприємства
1. Вид діяльності	Комп'ютерні
	Інформаційні
	Змішані
2. Місце на ринку	Багатопрофільні
	Розробники перспективної нової техніки і технологій
	Вузькоспеціалізовані (працюють для конкретної ЦА, сфери діяльності, розробляють лише один вид продукту)
	Постачальники пакетів прикладних програм
	Постачальники комплексних рішень і всіх видів обслуговування
3. Спеціалізація	Виробники програмних продуктів
	Інформаційне та технічне обслуговування
4. Функціональні характеристики основної діяльності	Розробка програмних продуктів (СЕД, мобільні додатки)
	Розробка інформаційних продуктів (сайти, портали, Інтернет-магазини)
	Інформаційне обслуговування (установка ПЗ, підтримка, оптимізація бізнес-процесів, хостінг, системне адміністрування тощо)
	ІТ-консалтинг
	ІТ-аутсорсинг
	Професійне навчання
	Торгівельна діяльність (продаж комп'ютерної техніки, програмних та інформаційних продуктів)

З метою дослідження діяльності ІТ-компаній Одеського регіону, було розглянуто та проаналізовано 30 фірм, що спеціалізуються на наданні ІТ-послуг та розробці інформаційних продуктів:

Класифікація IT-компаній Одеського регіону

Назва IT-компанії	Вид IT-компанії			Місце на ринку				Спеціалізація		Основна діяльність						
	Комп'ютерна	Інформаційна	Змішана	Багатопрофільна	Розробник	Постачальник	Вузькоспеціалізована	Виробник	Інф.-техн. обслуговув.	Розробка прогр. прод.	Розробка інф. прод.	Інф. обслуговування	IT-консалтинг	IT-аутсорсинг	Проф. навчання	Торг. діяльність
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. HolderPro			+	+					+		+	+				+
2. Soho.Net		+							+			+				
3. Wnet			+	+					+			+				
4. NetCracker	+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
5. Rheingold			+	+					+		+	+	+	+		+
6. UAtrade.net			+	+					+		+	+				
7. SQR			+	+					+		+	+	+			
8. Apps4Business	+				+		+	+		+		+				+
9. НКІТ-проект		+					+		+		+	+	+			+
10. IT-plus	+						+		+			+				+
11. Ритм			+			+			+		+	+	+		+	+
12. SkyLogic	+						+		+		+	+				
13. ITF-Group	+			+					+		+	+				+
14. Платан		+					+		+			+	+			
15. CoreHosting	+						+		+			+				
16. BisnesLuck	+						+		+		+	+				+
17. Frigat						+			+		+	+				+
18. ITcomm	+			+					+		+	+				+
19. Reflect	+						+		+		+	+		+		
20. AB Soft	+				+				+		+	+				+
21. Альфа-Ком		+				+			+		+	+	+		+	
22. Бест Софт Сервіс	+				+			+	+	+	+	+				+
23. Кубера	+						+		+			+				
24. Моноліт Аутсорсинг			+	+					+		+	+		+		+
25. Luxoft			+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
26. Антра-сервіс			+	+					+		+	+	+		+	+
27. Lohika	+				+			+	+	+	+	+	+			+
28. DataArt			+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
29. Сов Айті			+	+					+		+	+	+		+	+
30. АБ-Система			+		+			+	+	+	+	+	+			+

З поданої інформації вбачається: переважна більшість ІТ-компаній Одеського регіону є змішаного виду, але присвячують свою діяльність в основному інформаційно-технічному обслуговуванню споживачів. Найпоширенішою послугою усіх ІТ-компаній є розробка інформаційних продуктів, їх наповнення, оптимізація, аудит, розкрутка, просування, тестування, модернізація. За місцем на ринку майже усі компанії розділилися на багатопрофільні та вузькоспеціалізовані.

Лише 8 із 30 компаній займаються розробкою ІТ-продуктів, що свідчить про велику трудомісткість такої роботи, нестачу висококваліфікованих ІТ-спеціалістів, і як наслідок, високу вартість ІТ-продуктів. Досить значна кількість серед аналізованих ІТ-компаній надає послуги ІТ-консалтингу та здійснює безпосередньо торговельну діяльність. Дуже рідко серед послуг ІТ-компаній Одеського регіону зустрічаються ІТ-аутсорсинг та професійне навчання. Вочевидь, це зумовлено значними фінансовими витратами.

Найбільшу кількість відсотків набирають багатопрофільні ІТ-компанії. Від них мало відстають вузькоспеціалізовані, які, спеціалізуючись лише на одному виді продукту, послузі чи конкретній цільовій аудиторії, можуть отримувати достатній прибуток для свого розвитку та конкуренції на Одеському ІТ-ринку. Досі відчувається нестача високоінтелектуальної категорії ринку – розробників. Причина може полягати як у недостатній підтримці цього виду діяльності з боку держави, так і в недостатній зацікавленості розробки нових видів ІТ-продуктів з боку сучасних підприємців.

Приблизно 10% ринку займають постачальники. Це пов'язано з тим, що постачальники здійснюють лише торговельну діяльність, а багатопрофільні компанії, окрім продажу ІТ-продуктів, пропонують ще й їх налаштування, оптимізацію, модернізацію та подальше обслуговування. З економічної точки зору багатопрофільні ІТ-компанії, які пропонують надзвичайно широкий спектр послуг, є вигіднішими для сучасних підприємців, тому вони і є їх активними споживачами.

Види послуг, які на сьогоднішній день пропонують ІТ-компанії Одеського регіону, можна розділити на чотири групи: перша – «інформаційна», друга – «інформаційно-виробнича», третя – «інформаційно-навчальна», четверта – «професійні виробники».

До «інформаційної» групи входить майже 90% ІТ-компаній, що зумовлено підвищеним попитом споживачів на інформаційно-технічне

обслуговування програмного забезпечення (ПЗ) у зв'язку з постійним його удосконаленням, оновленням версій, продовженням ліцензій; антивірусного ПЗ для захисту комерційної інформації від несанкціонованого доступу, поштових серверів від зайвого спаму; системи електронного документообігу (СЕД) та програми автоматизації для допомоги у їх виборі, налаштуванні, оптимізації витрат, навчанні персоналу, а також на обслуговування комп'ютерної та оргтехніки, підключення торговельного обладнання (сканери штрих-коду, принтери етикеток та чеків).

Досить високий рівень попиту на розробку інформаційних продуктів зумовлений переважно рекламною діяльністю, для якої найчастіше використовують контекстну рекламу, сайти-візитки, лендінги, соціальні мережі, Інтернет-магазини, Інтернет-портали, e-mail-маркетинг (поштову розсилку).

Другу «інформаційно-виробничу» групу складають компанії, що надають послуги з інформаційно-технічного обслуговування, IT-консалтингу та здійснюють торговельну діяльність. Позитивним моментом є те, що з кожним роком все більше IT-компаній Одеського регіону усвідомлюють значення й необхідність IT-консалтингу для своїх споживачів, який полягає у комплексній інформаційній підтримці усіх етапів та процесів роботи з IT-продуктами, а також IT-інфраструктури та інформаційної безпеки. Торговельна діяльність найчастіше представлена програмним та антивірусним програмним забезпеченням (Microsoft Windows 7, 8; Microsoft Office 2010, 2013; Adobe Corel, Adobe Photoshop, ABBYY Lingvo, ESET NOD32, Avast).

Третю «інформаційно-навчальну» групу представляють компанії, що спеціалізуються на інформаційно-технічному обслуговуванні, IT-аутсорсингу та професійному навчанні. Їх основна мета полягає у допомозі малим IT-компаніям з безпосереднім виконанням їх функцій та ліцензованому навчанні споживачів основам роботи з найпоширенішими IT-продуктами, постачальником яких є «інформаційно-виробнича» група. Навчання та атестація відбувається як в очній формі, так і дистанційно (вебінари) із залученням провідних спеціалістів IT-галузі. Крім того, «інформаційно-навчальна» група є активним розробником та постачальником книг, навчальних посібників та відеоуроків, присвячених самонавчанню з користування, обслуговування та розробки ПЗ.

Четверта група, під назвою «професійні виробники» на даний час є найменшою з усіх. Її представляють як вітчизняні компанії, так й іноземні представництва в Одесі та регіоні. Найвідомішими їх розробками є: проект «Mail.ru», «Upsidecard.com» (Інтернет-сервіс компанії Plastyc, Inc. для полегшення здійснення фінансових платежів в режимі онлайн), «Artnet Online Auctions» (платформа, де предмети витонченого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва і дизайну продаються через онлайн-аукціони), iPad-додаток для «Betfair» (клієнтський термінал, що дозволяє робити ставки на планшеті iPad), онлайн-магазин з продажу музичних записів безпосередньо з сайтів виконавців «PayForArt», «DeviceHive» (платформа з відкритим вихідним кодом, що використовує мережеві і хмарні технології та дозволяє реалізовувати рішення для обміну інформацією між пристроями за принципом Machine-to-Machine/M2M) та багато ін.

Що стосується СЕД та програми автоматизації діловодних процесів, які постачаються ІТ-компаніями Одеського регіону, то вони реалізуються майже в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Ці ІТ-продукти дозволяють:

- збирати і централізовано зберігати звітні дані бізнес-одиниць (організацій, центрів фінансової відповідальності, філій), які входять у групу; здійснювати бюджетне управління окремими компаніями і групами компаній; трансформувати звітності, сформовані за одним із стандартів, у звітність інших стандартів (РСБО, МСФЗ, US GAAP, управлінський облік);
- управляти клієнтською базою, контактами з клієнтами, бізнес-процесами, маркетингом, проводити анкетування, телемаркетинг, багатофакторний аналіз продажів, ABC-аналіз продажів, аналіз стану роботи з клієнтами,
- здійснювати оперативний доступ до документів з урахуванням прав користувачів, організовувати колективну роботу користувачів з можливістю узгодження, затвердження та контролю виконання документів, облік та контроль робочого часу співробітників та ін.

Таким чином, на сьогоднішній день в Одеському регіоні відбувається активне впровадження новітніх інформаційних технологій в усі сфери життєдіяльності суспільства. Це зумовлено високим рівнем інформатизації регіону, ІТ-ринку, широким асортиментом продуктів та послуг, що пропонують споживачам Одеські ІТ-компанії. ІТ-ринок

Одеського регіону представлений багато- і вузькопрофільними компаніями, розробниками та постачальниками. Найпоширенішими видами послуг, що надаються ІТ-компаніями Одеського регіону, є інформаційно-технічне обслуговування та розробка інформаційних продуктів. Ціни на ІТ-продукти можуть коливатися від кількох сотень до сотень тисяч гривень.

Список використаних джерел

1. Журавський В.І. Вплив інформаційних технологій на успішність розвитку ведення бізнесу [Електронний ресурс] / В.І. Журавський, Т.В. Янчук // Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 2013. – Режим доступу: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=70455.
2. Комендант О.В. Стан України у світових ІТ-рейтингах в аспекті впровадження економіки знань [Електронний ресурс] / О.В. Комендант // Науковий клуб «SOPHUS», 2013. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2013_05_30_31_kampodilsk/ekonomichnij_blok_doslidzhen/
3. Лєбєдєва І.Ю. Інформаційні технології та їх вплив на сучасні організації [Електронний ресурс] / І.Ю. Лєбєдєва, М.М. Черненко // Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова, 2013. – Режим доступу: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=69459. – Назва з екрану.
4. Томашевський О.М. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів [Текст]: навч. посіб. / О.М. Томашевський, Г.Г. Цегелик, М.Б. Вітер, В.І. Дубук. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
5. Юринець В.Є. Автоматизовані інформаційні системи і технології [Текст] / В.Є. Юринець, Р.В. Юринець; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. – 697 с.

Предложены рабочие материалы лекционных занятий, которые прошли апробацию в студенческой аудитории. Автор рассчитывает на заинтересованность опытных преподавателей в обсуждении данной проблемы.

***Ключевые слова**: ИТ-отрасль, ИТ-инфраструктура, ИТ-компания, ИТ-продукты, видовая классификация ИТ-продуктов.*

The working materials of the lectures which have been tested in the student's audience are given. The author hopes for the interest of experienced teachers of related departments to discuss the problem issue.

***Keywords**: IT-industry, IT-infrastructure, IT-company, IT-products, type classification of IT-products.*

УДК 378:811.161.2

О.О. Панькевич

НЕТРАДИЦІЙНА ЛЕКЦІЯ ЯК МАЙСТЕРНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ДІЙСТВО

У статті розглянуто специфіку нетрадиційних лекцій. Охарактеризовано вимоги щодо їх підготовки й проведення в методиці викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у вищому технічному навчальному закладі.

***Ключові слова:** лекція, нетрадиційна лекція, лекційний метод, лектор, студент.*

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Трансформаційні зміни в освітньо-виховному просторі України мають відбуватися таким чином, щоб випускники вузів були конкурентоздатними у сучасному світі. В умовах сьогодення спостерігається тенденція до зниження ролі лекції, оскільки «доступність інформації дає їм (*студентам* – курсив наш) можливість самостійно здобувати знання, а як наслідок – функція викладача як носія інформації поступово втрачає свою актуальність. Крім того, сучасні інформаційні технології та використання комп'ютерних систем у майбутньому можуть витіснити діяльність викладача як лектора» [3].

Незважаючи на значний вплив суспільних перетворень та серйозні трансформації у змісті вищої освіти, провідним методом навчання студентів все ж таки залишається академічна лекція, оскільки має низку переваг, які ми опишемо далі в дослідженні.

Відзначимо, аби була висока ступінь затребуваності та загальне визнання лекції, необхідно організовувати її на високому методичному рівні. За такої умови лекційна форма подачі нового навчального матеріалу не втратить свого важливого значення (беручи свій початок ще з часів античності) та залишатиметься і в подальшому в навчальних